

Zkusme se při své modlitbě po těchto prvních slovech na chvíli zastavit. Tu, k níž se obracíme, je nejprve třeba upozornit: „Někdo přišel, rád by s tebou hovořil.“ Nemá smysl pokračovat, dokud jí zprávu nepředají. A to si vyžaduje určitý čas, i když ten, kdo zprávu nese, je anděl – tentýž jako při nazaretském zvěstování. Počkejme tedy, ať má dost času vystoupit na samý vrchol nebes, kde Matce Boží řekne: „Na zemi tě někdo opět zdraví. Neměla bys, ó Královno, dát najevo, že nasloucháš?“ Dopřejme panovnici, k níž přicházíme, aby se mohla na setkání s námi připravit.

Ze zkušenosti víme, že krátké odmlčení nám umožní, abychom se na začátku každého Andělského pozdravení usebrali, a teprve potom pokračovali výčtem vznešených výsad, kterých se této mimořádné bytosti dostalo. Kdybychom totiž navázali hned, odezněly by, aniž bychom si uvědomili, co vlastně říkáme. Aby horský potok tekł klidně a pomalu, musí ho člověk nejprve regulovat. Tak je tomu i s modlitbou. Musíme se zklidnit a pozdržet její běh. Právě proto se po úvodním pozdravení krátce zastavme. Buďme tiší a pozorní.

Mějme na paměti, že nejen ten, kdo se modlí, by měl rozumět každému slovu modlitby, nýbrž i Panna Maria. Možná i sám anděl hned poté, co Marii pozdravil, na chvíli ztratil řeč... Alespoň jednu věc o něm víme s jistotou – je to inteligentní bytost. Odmlčel se tam, kde byla ve větě čárka. Chovejme se proto k interpunkčním znaménkům přinejmenším stejně uctivě jako on.

Prostá modlitba pro prosté lidi – a začíná takovým tajemstvím. Vyzývám nejučenější z teologů, aby změřili hloubku tohoto článku víry, prvního drahokamu v koruně Panny Marie. Plná milosti! Matce Boží skládáme celou řadu komplimentů. Jestliže si však s některým nevíme rady, pak právě s tímto. I já ta slova říkám, aniž bych chápal. Něčemu přesto rozumím. Výraz „plná milosti“ se možná dá objasnit slovy – plná krásy a plná štěstí. Na zemi se s něčím takovým setkat nelze. Proto musíš být, naše drahá Matko, na nebesích; tam, kde mne vždy slyšíš a kam přitahuješ mé zraky.

Dostává se nám milostí, které prohlubují naše spojení s Bohem. Není to nic malého – i ta nejmenší milost je víc než jakékoli hmotné bohatství. Takové milosti by se možná daly přirovnat ke džbánku čisté vody, který jsme dostali, abychom cestou k Bohu měli co pít a nepadli vysílením na místech stížených suchem. A pomysleme, jakou posilou a jakým povzbuzením je pro nás tato nepatrná zásoba!

Co však znamená ve srovnání s tím, čeho se dostalo Matce Boží? Není svěžích vod, které by jí byly upřeny, není pramene, který by neprýštil v její duši. A přitom se na její cestě místa stížená suchem vůbec nevyskytla. Jak nesmírná štědrost! I teď, kdy už je v nebi, se z ní dále raduje.

Příklad malých milostí, kterých se mi dostalo, mi pomohl, abych si uvědomil jejich hodnotu. Jak rád bych jich měl víc. Míra každého z nás je však omezená. Jen Panně Marii byla darována plnost. Nikdy si nemusela klást otázku, zda jí Bůh dá víc, ani se ptát, jak se na přijetí větších milostí připravit.

Slovo „milost“ vyvolává představu daru, štědrosti, velkory-

sosti. Snažme se, abychom skrze své modlitby zůstávali na blízku té, která je „plná milosti“. Potom – přinejmenším po dobu modlitby – se nám dostane podílu a účasti na jejích milostech. Copak se některá matka chová ke svému dítěti jinak?

Když klečím před tvým obrazem a v Andělském pozdravení vypočítávám všechny tvé výsady, někdy si říkám: „Pán s tebou“ je přesná definice kontemplativního života – a ten je mým povoláním i ideálem. Alespoň na této výsadě bys mi tedy mohla dopřát účast. A to je další důvod k tomu, abych se k tobě obracel a snažil se ti přiblížit.

Maria, statečná a věrná dívka z Nazareta, stojí před tebou mnich řádu, který se před staletími zrodil v Cîteaux. Že ti ten název už dnes nic neříká? Je bohužel docela možné, že za vědomé opuštění ideálu přichází na zem z nebe trest – na ty, kteří se takto provinili, nikdo nevzpomíná. Proto buď tak laskava a dovol mi, prosím, abych ti připomenul, jak skvělé ctnosti kdysi ve tvých očích zdobily naše otce. Cisterciácký řád byl řádem výlučně kontemplativním. Dokud jím zůstal, rozvíjel se do velikosti a krásy. Velikostí nemíním jeho rozšíření, nýbrž přesné a věrné zachování svatě Řehole. Když hovořím o kráse, nemám na mysli architekturu cisterciáckých klášterů, nýbrž to, jakým způsobem náš řád dokázal strhnout tolik horlivých a nadaných lidí. V dobách, kdy žil ideálem kontemplace, však byl také řádem mariánským a k tobě, Matko Boží, se vroucně a s hrdostí modlil. Touto modlitbou žil a v ní také nacházel svou hloubku.

Proto se dnes vydáváme toutéž cestou. Svou úctou k tobě, Matko Boží, svou horlivostí a oddaností chceme obnovit tvůj cisterciácký řád v celé jeho velikosti a kráse. Náš klášter se stane citadelou modlitby, pevností vystavěnou na okraji pouště lhostejnosti. V minulosti dokázala důvěra v Matku Boží divy. Na počátku našeho řádu kvetly nádherné květy

a milost nesla hojné plody. Dnes jsme skromnými výhonky, kterým zůstala trocha úrodné půdy na okraji lánu zarostlého plevem. Není nás mnoho. Důvěra v tebe nám dává sílu k návratu. První kroky jsme již udělali. Dejme se do práce!

Anděl se nemohl vyjádřit jasněji. Řekl: „Pán s tebou!“ Je zřejmé, že v opačném směru platí totéž: Ty jsi s Pánem, jsi duší kontemplativní. Už v Nazaretě jsi neochvějně a trpělivě setrvala v modlitbě.

Není proto modlitba k tobě tou nejlepší cestou, jak se stát kontemplativním mnichem? Ano, zkušenost tolika dávných mnichů a konvršů to dokazuje. Pán je s tebou. I my jsme s tebou. Jsme tedy blízcí přátelé Pána, protože mezi ním a námi jsi ty jako jediná prostřednice, podaná ruka, živé pouto.

Cožpak se nenoříme do ticha a samoty, když poklekáme před tvým obrazem? Přicházím k tobě i já, odkládám všechnu svou pýchu, padám na kolena. Slyšíš můj tichý hlas. Někdy při modlitbě zakouším prázdnotu a nejraději bych utekl. Ale kam? Nečeká mě jinde prázdnota ještě větší? Také mě někdy napadá, že čas, který jsem ti věnoval, nebyl k ničemu. Ve skutečnosti jsem ho nemohl využít lépe – a navíc se ztišil můj neklid, naplnila mne důvěra.

Když říkám „Pán s tebou“, posiluje se má naděje, že se mi dostane daru kontemplativní modlitby, který postupně pronikne celý můj život. Je to vzácný poklad, ale mohu v něj doufat, půjdu-li po cestě vyhrazené tvým dětem. Nic cennějšího se najít nedá! Nepochybuji o tom, že podobné zvolání často zaznělo i v tvém srdci.